

Werkplan 2023/2024 van de Protestantse Gemeente Britsum/ Koarnjum/Jelsum

Op basis van de bezinningsperiode met en het advies van Aart Veldhuizen, 13 februari 2023

Inleiding

We leven in een periode dat mensen geen lid meer zijn van een kerk omdat het 'hoort' (vanwege sociale dwang) of omdat het 'moet' (uit angst om klanten te verliezen) maar uit geheel vrije keuze. Voor veel kerkleden heeft de kerk een beetje de functie van een ziekenhuis: handig om lid van te zijn voor als het nodig is (ziekte, overlijden). Voor hen die geen lid meer zijn, kan de kerk nog wel iets hebben van een restaurant: ze komen een enkele keer nog wel als er wat lekkers te halen is, maar in dat geval wijkt men ook rustig uit naar een 'restaurant waar het eten nog lekkerder is'. Anderen geloven liever op zichzelf en komen slechts een enkele keer als er echt iets boeiends 'geserveerd' wordt (kerk als cafetaria).

De kern van toegewijde leden is kleiner geworden en dat is niet te keren. We hebben het namelijk goed in ons land. Voor welvaart en zo is de kerk en geloof niet meer nodig. Geloof is een privézaak geworden, een soort hobby. Tegelijkertijd is in de hele samenleving het verenigingsleven aan het afbrokkelen en langzamerhand krijgt (nu pas) de kerk daar ook last van.

Daarbij heeft de kerk hier en daar nog de bijklank dat ze alles wil(de) bepalen. Dat zit bij mensen buiten de kerk soms nog diep en we moeten goed beseffen dat daarom de kerk nogal eens als bedreigend wordt gezien en wantrouwend wordt bekeken.

Hoofd- en deeltaken van kerk-zijn als BKJ

Op maandagavond 30 januari leidde de inventarisatie van de hoofd- en deeltaken die jullie als kerkenraadsleden zagen tot twee taakgebieden:

Gemeente-zijn/kerkdiensten	Present zijn in de dorpen
Onszelf en elkaar voeden, de vlam brandende houden, samenkomen, bidden, danken, God loven, samen leren	Er werd niet gekozen voor kerk zijn vòor de dorpen, want dan weten wij de dingen beter. We zijn ook geen kerk vàn de dorpen, want dan hebben we geen eigen identiteit meer. We zijn wel (met onze eigen identiteit) voluit gesetteld <u>in</u> de dorpen. We willen er vanuit onze identiteit zonder bijbedoelingen zijn voor mensen die het moeilijk hebben.

Daarnaast werden nog wat andere (deel)taken genoemd: taken richting wereldwijd bijv t.a.v. vervolgde kerk, zending, werelddiakonaat, aandacht voor klimaat, duurzaamheid en zorgen voor een gezonde financiële basis voor de lange termijn.

Als ik de gevonden hoofd- en deeltaken leg naast de sterkte/zwakte-analyse die we eerder deden binnen kerkenraad en op de gemeenteavond, dan is er over deze twee hoofdtaken al veel opgemerkt:

Gemeente-zijn/kerkdiensten	Present zijn in de dorpen
Dat de sfeer in de kerk heel goed is met betrokken gemeenteleden Dat PG BKJ een pluriforme gemeente is, waarbij verschillen er mogen zijn en we elkaar niet meer voorbijlopen	Dat we meeleven met elkaar, ook met mensen uit de dorpen die geen lid zijn Dat er weinig samenwerking met dorpsorganisaties is Dat we soms te veel met onszelf bezig zijn

<p>Dat er weinig nieuwe aanwas is, vergrijzing en een steeds legere kerk</p> <p>Dat we er niet echt voor uitkomen dat we bij de kerk horen</p> <p>Dat kerkdiensten te weinig inspirerend voor jeugd en jongvolwassenen zijn</p> <p>Dat er veel activiteiten worden georganiseerd</p> <p>Dat te veel taken op te weinig schouders liggen</p> <p>Als we niet uitkijken, zou er een sfeer van negativiteit kunnen ontstaan</p> <p>We zouden de kerkgebouwen aan moeten passen op de nieuwe situatie voor een kleinere gemeenschap met een intiemere opstelling</p>	<p>Dat we in alle drie de dorpen over kerkgebouwen beschikken</p> <p>Dat we in de dorpen in elk geval worden getolereerd en vaak ook wel gewaardeerd</p> <p>Dat we open zijn voor alle dorpsgenoten</p> <p>Dat we ook wel mensen van buiten onze kerkgemeenschap vragen om een spreekbeurt te houden</p> <p>We kunnen een huiskamer bieden in onze gebouwen</p> <p>We willen meer betrokkenheid/samenwerking zoeken binnen de drie dorpen</p>
---	---

Beleidsplan 2022-2027

De uitkomst van de inventarisatie over hoofdtaken en deeltaken komt dicht bij jullie beleidsplan uit. Ik zet hieronder in hetzelfde raamwerk wat jullie daar als jullie doelen formuleren:

<p>Gemeente-zijn/kerkdiensten</p> <p>Een eigentijdse, gastvrije en veelkleurige gemeente zijn waar jong en oud zich thuisvoelt en die een oefenplaats voor respect, verdraagzaamheid en ruimhartigheid is</p>	<p>Present zijn in de dorpen</p> <p>Aandacht schenken aan de mensen in onze dorpen, op een open en niet opdringerige wijze van betekenis zijn voor onze dorpsgenoten en dat we ons waar zij dat nodig hebben inzetten voor hun welzijn.</p>
--	--

Valkuilen en uitwegen

De literatuur¹ geeft een aantal valkuilen en uitwegen. We kunnen er niet omheen komen dat we te maken krijgen met krimp en vergrijzing. Hoe graag je dat ook zou willen, je keert het niet omdat de beweging van de cultuur nu eenmaal zo is. Denk aan wat ik daar in de Inleiding hierboven al over schreef: er is geen sociale dwang en geen moeten meer om lid te zijn van een kerk, kerkgang is een keuze geworden die niet direct noodzakelijk is voor je plek in de cultuur en het verenigingsleven staat in de hele samenleving al lange tijd onder druk en begint nu ook in de kerken door te dringen. Mensen binden zich niet meer vast aan een vereniging of kerk en binden zich al helemaal niet meer om bijvoorbeeld om voor vier jaar ambtsdrager te worden. Het tij proberen te keren door het weer als vroeger te laten worden is dus een onbegaanbare weg. Maar wat dan wel?

1. werken aan spiritualiteit (in: gemeente-zijn/kerkdiensten)

Ook in de Bijbel zijn zij die geloven in de minderheid, dat waren we ons nooit zo bewust. Lid van de kerk is vrijblijvend geworden. Mensen kunnen ook zomaar afhaken en dat kan jezelf ook overkomen. Daarom moet je als gemeente je inzetten op samen vieren, elkaar blijven voeden en inspiratie blijven opdoen. Denk aan aandacht voor liturgie, voor ontmoetingen, geloofsgesprek, leren, gebed, zingen en noem maar op. Werken aan je spiritualiteit dus. In die spiritualiteit moet je leren om te gaan met teleurstelling, ook met de zeer waarschijnlijke verwachting van verdere krimp en vergrijzing. Dat moet leiden tot verdieping van ontmoeting van geloofsgenoten en vanuit die verdieping ontspannen omgaan met krimp.

¹ Vooral Stefan Paas: *vreemdelingen en priesters – christelijke missie in een postchristelijke omgeving*, 2015.

2. Kerk in het dorp.

Wanneer je present wilt zijn als kerk in de dorpen, dan moet je afzien van alle 'heersers' drang. Vroeger wilde de kerk de hele samenleving christelijk maken. Het moet gaan om gewoon barmhartigheid doen. Alles wat in de dorpen als bedreigend kan overkomen (bijvoorbeeld: iemand van ons in elk dorpsbelangbestuur zetten) moet je niet doen. De literatuur noemt het zelfs winst als je als een groep in de marge wordt gezien: dan ben je geen bedreiging meer en word je weer gehoord. En kun je bijdragen aan wat er in de dorpen nodig is. Motto: de kerk is nergens op tegen, maar is ergens helemaal vóór, namelijk dat we het in de dorpen goed hebben met elkaar. En dat er geen mensen buiten de boot vallen.

Wat vraagt nu om uitwerking?

Er is veel voorwerk gedaan. Er valt dus samen vast te stellen wat moet/kan worden opgepakt. Na de onderstaande 'blikseminventarisatie' doe ik een poging van a t/m k opdrachten, ook weer in de beide kolommen van wat jullie als hoofdtaken hebben geformuleerd.

Suggestie: houdt een **blikseminventarisatie** onder leden (en dorpsgenoten?)

Schakel minimaal 20 mensen in (de kerkenraadsleden en nog een paar bezoeken mensen?) voor één avond. Stuur ieder van hen na een korte instructie op pad naar een stuk of vijf adressen met twee of drie vragen. Kondig tevoren aan dat deze actie op deze avond plaats vindt en dat het kan dat ze een bliksembezoekje krijgen. De instructie die de vragenstellers meekrijgen is uitsluitend het stellen van vragen, luisteren (en doorvragen) en noteren wat er wordt gezegd. Het formuleren van die vragen luisteren nauw, mogelijk vragen als:

- *wat zie jij als een belangrijke rol voor de kerk in onze dorpen?*
- *zijn er dingen waarin de kerk op jou een beroep zou kunnen doen?*
- *op welke terreinen/momenten kan jij je voorstellen dat jij de kerk nodig hebt?*

De uitkomsten daarvan worden vervolgens geïnventariseerd en meegenomen in de onderstaande taakstellingen.

t.a.v. Gemeente-zijn/kerkdiensten	t.a.v. Present zijn in de dorpen
a. <u>werkgroep erediensten</u> vragen om zich te buigen over de manier van samen vieren (zie ook bijlage 1 van het beleidsplan)	f. <u>vanuit het moderamen</u> : een overleg aanvragen met de dorpsbelangen op een onbedreigde manier. Daar ook informatie ophalen als wat men ziet wat de kerk te bieden heeft
b. <u>kerkrentmeesters</u> vragen zich te buigen over aanpassing van de Hoekstien (intiemere opstelling e.d.). Ook deze vraag mag mee: moeten we verder met het gebruik van vier kerkgebouwen?	g. <u>allemaal</u> : erg waken voor een grotere invloed van de kerk op de dorpen (die kan snel bedreigend voelen). Dus niet terug een machtsfactor willen worden, maar puur dienstbaar zijn
c. <u>kerkrentmeesters en diakonie</u> vragen (evt met behulp van iemand die hierin bedreven is) om met voorstellen te komen op welke wijze we ons meer kunnen ontzorgen. Kan het ook eenvoudiger of wat uitbesteed worden of samen met buurgemeenten?	h. <u>allemaal</u> : erg waken voor het idee dat we dit <i>moeten</i> doen om overeind te blijven als kerk. Het gaat namelijk niet om de redding van de kerk, maar om dienstbaar zijn.
d. de claim bij het <u>jeugdteam</u> weghalen dat de toekomst van de kerk afhankelijk is van hun	i. <u>ouderlingen</u> doordenken wat er zou kunnen worden gedaan op het terrein van omzien naar

<p>slagen en het jeugdteam alle ruimte geven om dingen te organiseren en de band met school warm houden voor SchoolKerkGezinsdiensten</p> <p>e. <u>ouderlingen</u> vragen om geloofsopbouw-ontmoetingen te organiseren en andere activiteiten die werken aan spiritualiteit (evt ook met mensen die elders kerken)</p>	<p>dorpsgenoten die het zwaar hebben en hoe er kan worden aangesloten bij wat er al is</p> <p>j. <u>diakenen</u> vragen welke mogelijkheden er zijn om in contact te komen met dorpsgenoten met financiële nood</p>
--	---

En tot slot opdracht k. aan de hele kerkenraad, voorbereid door het moderamen en bekrachtigd door de gemeentevergadering: wat betekent dit alles voor de profielschets van de toekomstige predikant?